

Lietas Nr. C30529115
Lietas arhīva Nr. CA-0445-17/5

LĒMUMS

Liepājā 2017.gada 17.augustā
(Civilprocesa likuma 447. panta pirmās daļas kārtībā)

Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā: tiesneses B.Ķeire, L.Kraule un A.Klaiše rakstveida procesā izskatīja SIA “Reģionālās zemju pārvaldes” iesniegto blakus sūdzību par Saldus rajona tiesas 2017.gada 13.jūlija lēmumu
Tiesas kolēģija

k o n s t a t ē j a :

2015.gada 7.augustā maksātnespējīgā AS “Reversed” (pēc reorganizācijas AS “Latzemes nekustamie īpašumi”) cēlusi prasību tiesā pret Rīgas pilsētas pašvaldību (turpmāk tekstā Atbildētājs) ar trešo personu SIA “Lattelecom” par zemes tiesisko attiecību konstatāciju un parāda piedziņu.

Ar Saldus rajona tiesas 2017.gada 29.marta lēmumu minētajā lietā AS “Latzemes nekustamie īpašumi” aizstāta ar tās tiesību pārņēmēju SIA “Reģionālā zemju pārvalde” (turpmāk tekstā Prasītājs).

Ar Saldus rajona tiesas 2017.gada 12.aprīļa spriedumu Prasītāja prasība par zemes nomas tiesisko attiecību konstatāciju un parāda piedziņu un Z un M D par zemes nomas tiesisko attiecību konstatāciju un parāda piedziņu apmierināta daļēji.

2017.gada 13.jūlijā Prasītājs par minēto spriedumu iesniedzis apelācijas sūdzību, pārsūdzot spriedumu daļā:

a) ar kuru tiesa noraidījusi prasību par zemes nomas tiesisko attiecību konstatāciju par laika posmu no 2006.gada 24.februāra līdz 2016.gada 24.janvārim, attiecīgi noraidot prasību par zemes nomas maksas parāda EUR 34303,91 un pievienotās vērtības nodokļa parāda EUR 6962,10 apmērā piedziņu par laiku no 2006.gada 24.februāra līdz 2016.gada 24.janvārim;

b) noteikusi nomas maksu 7% apmērā no zemes kadastrālās vērtības gadā Prasītājas piedāvātā varianta 10% no zemes kadastrālās vērtības gadā vietā, attiecīgi noraidot prasību par zemes nomas maksas parāda EUR 1468,27 apmērā piedziņu par laiku no 2016.gada 25.janvāra līdz 2017.gada 30.jūnijam;

c) noraidījusi lūgumu par ar lietas vešanu saistīto izdevumu atlīdzināšanu.

Ar Saldus rajona tiesas 2017.gada 13.jūlija lēmumu apelācijas sūdzība atstāta bez virzības, nosakot termiņu trūkumu novēršanai.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka apelācijas sūdzībai pievienots maksājuma uzdevums par valsts nodevas samaksu EUR 1430,72 apmērā, kura ir

samaksāta nepilnā apmērā, jo valsts nodeva samaksāta tikai par pārsūdzību daļā par mantiska rakstura prasījumu, kas novērtējams naudas izteiksmē, taču valsts nodeva nav samaksāta par pieteiktajiem nemantiska rakstura prasījumiem EUR 71,14 apmērā.

Lēmums pamatots ar Civilprocesa likuma 420.panta pirmās daļas 3.punktu.

Par Saldus rajona tiesas 2017.gada 13.jūlija lēmumu Prasītājs iesniedzis blakus sūdzību, lūdzot to atcelt.

Blakus sūdzības iesniedzējs norādījis, ka tiesa uzskatījusi, ka Prasītājs bez piedziņas prasības pieteicis vēl atsevišķu nemantisku prasījumu par nomas attiecību konstatāciju, lai gan konkrētajā gadījumā prasība ir celta par nomas maksas piedziņu, kur konstatācijas prasījums ir pakārtots prasījums, kas pats par sevi ir bezpriekšmetisks un kā tāds nav apmaksājams ar valsts nodevu.

Norādījis, ka nomas attiecību atzīšanas prasībai jātiek saistītai ar zemes nomas maksas piedziņu, kā tas ir konkrētajā gadījumā. Prasība atzīt nomas attiecību konstatāciju ir pakārtota – palīgprasība – galvenās prasības, kas ir vērsta uz konkrēta tiesību aizskāruma novēršanu (parāda piedziņu) pamatošanai.

Sūdzības iesniedzējs atsaucies uz judikatūru, kur atzīts, ka apstākļi, ka zemes īpašnieks atsevišķa prasījuma veidā nav lūdzis atzīt nomas attiecību pastāvēšanu starp viņu un dzīvokļa īpašnieku, nevar būt pamats liegt prasītājam iespēju no nomas līguma subjekta saņemt atlīdzību par zemes lietošanu (*sk. Nr.SKC-226/2016*); Savukārt citā lietā Augstākā tiesa spriedusi, ka zemes īpašnieka tiesības celt prasību tiesā par zemes nomas līguma noslēgšanu ir saprotams tādējādi, ka zemes īpašniekam ir tiesības prasīt gan faktisko nomas tiesisko attiecību atzīšanu, gan arī strīdu izšķiršanu par nomas līguma būtiskajām sastāvdaļām un parāda piedziņu, jo nepievēršoties nomas līguma būtiskajām sastāvdaļām, nav iespējams izšķirt strīdu pēc būtības par nomas tiesisko attiecību nodibināšanu vai šādu faktisko attiecību, kas pastāv uz likuma pamata, konstatēšanu. Nomas maksas parāds, atbilstoši nodibinātajiem apstākļiem, ir pakārtots jautājums. (*sk. Nr.SKC-5/2016*).

Uzskata, ka tiesām vienādos tiesiskos apstākļos ir jāpieņem vienādi nolēmumi, kas izriet no vienas un tās pašas tiesiskās attiecības. Atsaucies uz Rīgas apgabaltiesas nolēmumu Nr.CA-2898-16/24, Nr.C30515215, kur norādīts kādā kārtībā aprēķināma valsts nodeva, norādot, ka valsts nodeva maksājama tikai par nomas maksas piedziņas prasījumu.

Lūgts pirmās instances tiesas lēmumu atcelt.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 447.panta pirmo daļu blakus sūdzība izskatāma rakstveida procesā, nerīkojot tiesas sēdi.

Tiesas kolēģija, iepazinusies ar pārsūdzēto lēmumu, blakus sūdzības argumentiem, rakstveida pierādījumiem, uzskata, ka blakus sūdzība ir pamatota un Saldus rajona tiesas tiesneša 2017.gada 13.jūlija lēmums ir atceļams.

Civilprocesa likuma 420.panta pirmajā daļā ir noteikti apelācijas sūdzības atstāšanas bez virzības pamati.

Civilprocesa likuma 420.panta pirmās daļas 3.punkts nosaka, ka tiesnesis atstāj apelācijas sūdzību bez virzības un nosaka iesniedzējam termiņu trūkumu novēršanai, ja iesniegta apelācijas sūdzība, par kuru nav samaksāta valsts nodeva.

Civilprocesa likuma 34.panta ceturtā daļa nosaka, ka par apelācijas sūdzību maksājama valsts nodeva, atbilstoši likmei, kāda jāmaksā, iesniedzot prasības

pieteikumu (pieteikumu sevišķās tiesāšanas kārtības lietā), bet mantiska rakstura strīdos - likmei, kuru aprēķina atbilstoši strīda summai pirmās instances tiesā.

Savukārt no Civilprocesa likuma 34.panta izriet, ka likums izšķir mantiskas prasības, mantiskas prasības, kas nav jānovērtē, un nemantiskas prasības. Lai noteiktu, vai prasība ir mantiska vai nemantiska, jāvērtē prasības priekšmets.

Tiesību doktrīnā izvirzīts viedoklis, ka prasības priekšmets ir nevis pats atbildētājam izvirzītais prasījums, bet gan tas, uz ko šis prasījums vērsts (*sk. Civilprocesa likuma komentāri. Trešais papildinātais izdevums. Autoru kolektīvs. Prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā: Tiesu namu aģentūra, 2006, 216.lpp.*).

Viens no Civilprocesa pamatprincipiem ir dispozitivitātes princips, proti, tā ir pušu brīva rīcība ar savām subjektīvām tiesībām un to aizsardzības līdzekļiem. Procesuālo tiesību izmantošana ir atkarīga no puses ieskatiem, turklāt par savu tiesību izmantošanu un tās sekām puse pati ir atbildīga (*sk. Civilprocesa likuma komentāri. I daļa (1.-28.nodaļa). Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā.-Rīga, Tiesu namu aģentūra, 2011, 318.lpp.*).

Prasība ir celta par zemes nomas tiesisko attiecību pastāvēšanu uz likuma pamata un nomas maksas parāda piedziņu.

Pārsūdzot spriedumu apelācijas kārtībā, Prasītājs ir samaksājis valsts nodevu, prasībai pievienota kvīts par valsts nodevas EUR 1430,72 samaksu.

Tiesas kolēģijas ieskatā, pirmās instances tiesas tiesnesis kļūdaini uzskatījis, ka maksājama valsts nodeva par pieteikto prasījumu par piespiedu nomas tiesisko attiecību pastāvēšanu EUR 71,14 apmērā, jo konkrētajā gadījumā, prasījums par nomas tiesisko attiecību pastāvēšanu uz likuma pamata ir parāda piedziņas prasījuma pamatojums, jo, konstatējot nomas attiecību pastāvēšanu uz likuma pamata, jākonstatē arī būtiskās sastāvdaļas un pēc tam konstatējams maksājamā parāda apmērs.

Augstākā tiesa ir atzinusi, ka uz likuma pamata pastāvošām zemes nomas attiecībās, zemes īpašniekam pat atsevišķā prasījuma veidā nav jālūdz nomas tiesisko attiecību pastāvēšanas konstatēšanu un šādam lūgumam neesot, nav pamata liegt prasītājam iespēju saņemt atlīdzību par zemes lietošanu (*skat.SKC-226/2016, 6.2.2.punkts*).

Šādos apstākļos tiesas kolēģija uzskata, ka valsts nodevas samaksas noteikšana EUR 71,14 apmērā ir nepamatota un lēmums par apelācijas sūdzības atstāšanu bez virzības ir atceļams.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 2.punktu, 449.pantu tiesas kolēģija

n o l ē m a:

atcelt Saldus rajona tiesas 2017.gada 13.jūlija lēmumu par SIA "Reģionālās zemju pārvaldes" apelācijas sūdzības par Saldus rajona tiesas 2017.gada 12.aprīļa spriedumu atstāšanu bez virzības un nosūtīt lietu Saldus rajona tiesai Civilprocesa likuma 422.panta izpildei.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese

B.Ķeire

Tiesnese

L.Kraule

Tiesnese

A.Klaiše

(personiskais paraksts)

NORAKSTS PAREIZS
Kurzemes apgabaltiesas tiesnese
Liepājā 2017. gada 18. augustā

Biruta Ķeire